

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 7P/72/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8825201128
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Melníková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2025:8825201128.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudkyňou JUDr. Martinou Melníkovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, D. E. F., zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny vo Vranove nad Topľou, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, so sídlom Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, na návrh sestry: G. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, XXX XX D. E. F., za účasti matky: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. E. F. X a otca: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. I. XXXX/XX, J., o návrhu na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti sestry, takto

rozhodol:

I. Súd m e n í II. výrok rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 6P/111/2021 zo dňa 28.10.2021 a to tak, že mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX sa z v e r u j e do náhradnej osobnej starostlivosti G. D., nar. XX.XX.XXXX.

II. G. D., nar. XX.XX.XXXX je o p r á v n e n á a p o v i n n á vykonávať osobnú starostlivosť o mal. dieťa v rovnakom rozsahu ako ju vykonávajú rodičia. Je oprávnená a povinná maloletého vychovávať, starať sa o neho a zastupovať ho. Právo mal. dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach.

III. Matka sa z a v ä z u j e platením výživného na maloletého vo výške 100,- eur mesačne vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

IV. Otec sa z a v ä z u j e platením výživného na maloleté dieťa mesačne vo výške 100,- eur vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

V. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným súdu dňa 01.07.2025 sa sestra maloletého dieťaťa (ďalej len navrhovateľka) domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd zveril maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX (ďalej len maloletý) do jej osobnej starostlivosti. Svoj návrh odôvodnila tým, že rozhodnutím Okresného súdu Vranov nad Topľou, č. k. 6P/111/2021 zo dňa 28.10.2021 bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky, A. B., nar. XX.XX.XXXX. V súčasnej dobe zabezpečuje starostlivosť a výchovu maloletému ona. Pracuje ako predavačka. Brat bude žiakom 2.C triedy na strednej škole. Je zdravý a má rovnako potreby ako iné deti v jeho veku. Zároveň žiadala určiť vyživovaciu povinnosť matke a otcovi maloletého dieťaťa vo výške 30% zo sumy životného minima pre nezaopatrené nepnoletého dieťa vždy do 25.dňa toho ktorého mesiaca vopred.

2. S návrhom súhlasil otec maloletého dieťaťa a kolízny opatrovník.

3. Matka maloletého dieťaťa sa k návrhu nevyjadrila.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky a kolízneho opatrovníka, oboznámením sa s písomným vyjadrením otca, evidenciou trestov, rodným listom mal. A. B., mzdovým listom otca maloletého, správou kolízneho opatrovníka zo dňa 14.07.2025, správou Obvodného oddelenia Policajného zboru Hanušovce nad Topľou zo dňa 18.07.2025, potvrdením Sociálnej poisťovne Bardejov zo dňa 24.07.2025, pripojeným spisom tunajšieho súdu, sp. zn. 6P/111/2021, správou Úradu práce, soc. vecí a rodiny Bardejov zo dňa 24.07.2025, lustráciou obyvateľov, evidenciou zamestnania navrhovateľky, lustráciou matky maloletého v sociálnej poisťovni, a zistil tento skutkový stav:

5. Navrhovateľka na pojednávaní uviedla, že o maloletého brata sa starala už aj pred nástupom matky maloletého na výkon trestu, ktorá z domácnosti odišla 10.02.2024. Bratovi zabezpečila vybavenie izby. Vedia sa o všetkom porozprávať. Všetci doma si navzájom pomáhajú. Je finančne zabezpečená, pretože pracovala v zahraničí. Je zamestnaná na polovičný úväzok, ale má doplácané navyše odmeny. Brat od septembra bude navštevovať 3. ročník. V škole sa nestravuje, stavu má zabezpečenú z domu. Pravidelne si plní školskú dochádzku, je kludný. Chodí aj na rodičovské združenia. S otcom sa nechce stretávať. Na začiatku školského roka platí bratovi poplatok ISIC 25,- eur, ZRPŠ 20,- eur. Za prax dostáva odmenu mesačne 50,- eur. Pred začatím školského roka bratovi musela zakúpiť pomôcky ako zošity, na telesnú výchovu, prezuvky. Výdavky má bežné, a prispieva mu aj na výlety. Cestovné má zdarma. Ako vreckové mu ponecháva odmenu zo školy a rodinné prídavky. Ona nemá žiadneho priateľa ani úvery. Na svoju osobu má bežné výdavky. Matka aj keď má evidovanú živnosť, nevykonávala žiadnu činnosť. Domnieva sa, že otec má vyšší príjem než ako to uviedol zamestnávateľ, nakoľko otec niekedy sa pochváli, napríklad, že si dali urobiť balkón za 1500,- eur. Otec pracuje v zahraničí na vysokozdvížnom vozíku. Zrážky z príjmu otca sú vykonávané pre pôžičky, ktoré si zobral spolu s mamou. Žiadala o určenie výživného vo výške 100,- eur od každého rodiča pre maloletého.

6. Otec maloletého sa na pojednávanie nedostavil. V písomnom vyjadril súhlasil, aby jeho maloletý syn bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky a žiadal, aby súd rozhodol bez jeho prítomnosti. Platí výživné mesačne 50,- eur. S terajšou manželkou má syna, F., nar. XX.XX.XXXX, čím mu vznikla ďalšia vyživovacia povinnosť. Zároveň doložil rodný list, z ktorého vyplýva, že sa narodil F. B., nar. XX.XX.XXXX z otca A. B., nar. XX.XX.XXXX a K. D., nar. XX. XX. XXXX.

7. Matka maloletého sa na pojednávanie nedostavila. Súd jej doručil predvolanie do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody, kde v tom čase bola umiestnená, kde si prevzala aj predvolanku na pojednávanie. Z lustrácie trestov vyplýva, že dňa 13.08.2025, v deň pojednávania, mala byť prepustená z výkonu trestu. Súdu však nezaslala žiadosť o odročenie pojednávania, a preto súd konal bez jej účasti.

8. Kolízny opatrovník na pojednávaní súhlasil s podaným návrhom.

9. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 14.07.2025 vyplýva, že maloletý A. B., nar. XX.XX.XXXX pochádza z rozvedeného manželstva rodičov A. B. a A. B., ktorí majú ešte jedno dieťa, dnes už plnoleté. Manželstvo rodičov maloletého bolo rozvedené dňa 28.10.2021, sp. zn. 6P/111/2021 a v tom čase na čas po rozvedení boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný platením výživného 50,- eur na každé dieťa, styk bol presne upravený. Nevlastná sestra, G. D., navrhovateľka, býva v rodinnom dome, ktorý je v osobnom vlastníctve jej starých rodičov. V spoločnej domácnosti žije maloletý A., plnoletý A., starí rodičia, sesternica Radka, matkin slobodný bezdetný brat. Dňa 11.07.2025 bolo vykonané neohlásené sociálne zisťovanie pomerov maloletého dieťaťa. Dom pozostáva z prízemie a dvoch podlaží, okolo domu je rozsiahly dvor, sad. Dom je zariadený potrebným nábytkom, mal. A. má v dome vlastnú izbu, má tam skriňu, posteľ, stôl, notebook, wifi a podobne. Dom poskytuje vhodné bytové podmienky, domácnosť je udržiavaná v čistote a poriadku. Navrhovateľka je zamestnaná na dohodu o výkone práce v galantérii v L. ako predavačka, jej príjem tvorí mzda cca 200,- eur. Výdavky sú tieto: inkaso uhrádzajú starí rodičia, ostatní robia nákupy do domácnosti, majú bežné výdavky. Navrhovateľka trvá na podanom návrhu v celom rozsahu, je zdravá, slobodná, bezdetná a schopná sa o dieťa postarať. Mal. A. je študentom druhého ročníka G. C. M. L. N. L., ide o technickú školu, odbor programátor obrábacích a zväracích zariadení, ide o štvorročný odbor, má duálne vzdelávanie. Prekonáva bežné

detské ochorenia, ošetrojúcim lekárom je MUDr. Bašíková. Maloletý pri osobnom rozhovore uviedol, že s otcom sa stretáva občas, nechce pri ňom bývať, otec žije v J. s novou partnerkou a deťmi, pracuje v E.. V domácnosti pri sestre a starých rodičov sa cíti dobre, sú mu oporou, navzájom si pomáhajú. Domáce práce ako varenie, pranie, žehlenie, upratovanie a podobne majú podelené, pomáhajú si navzájom. Matka maloletého nebýva v spoločnej domácnosti od februára 2024. Rodina ju vyhodila, bola bezdomovkyňou v L., je dlhodobo závislá od liekov na bolesť, a to Xanax a Tramal, dochádzalo u nej k zmene psychického stavu, keď požila alkohol s tabletkami. V domácnosti kradla jedlo, veci, aby ich speňažila. Od februára 2024 bola za maloletými deťmi 2-krát, dala im peniaze. Aktuálne je vo výkone trestu, bude prepustená 13.08.2025. Rodina sa o ňu nezaujíma. Otec žije v novom vzťahu s partnerkou a tromi maloletými deťmi, jedno pochádza z ich družného vzťahu. S maloletým dieťaťom je v nepravidelnom kontakte, vyživovaciu povinnosť si plní pravidelne a načas, o situácii v rodine má vedomosť, je zamestnaný v Nemecku. Vzhľadom na uvedené je v záujme dieťaťa, aby bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti nevlastnej sestry, a rodičia, aby boli zaviazaní platením výživného podľa ich možností a schopností, príjmových a majetkových pomerov.

10. Podľa rodného listu mal. A. B., tento sa narodil dňa XX.XX.XXXX z otca, A. B., nar. XX.XX.XXXX, matka A. B., nar. XX. XXXXXXXX XXXX.

11. Z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 6P/111/2021, vyplýva, že v konaní o rozvod manželstva rozsudkom zo dňa 28. októbra 2021 súd rozviedol manželstvo rodičov maloletého A. a maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky. Otec bol zaviazaný platením výživného mesačne 50,- eur. V čase rozvodu otec skončil pracovný pomer u predchádzajúceho zamestnávateľa, u nového zamestnávateľa mal mať príjem 650,- eur v hrubom.

12. Z odpovede na lustráciu v registri trestov matky maloletého vyplýva, že matka maloletého bola vo výkone trestu odňatia slobody od 15.05.2025 do 13.08.2025. Matke bol uložený výkon trestu do 13.08.2025 na základe rozsudku Okresného súdu Ľubovňa, sp. zn. 0T/6/2025.

13. V mzdovom liste otca maloletého dieťaťa je uvedené, že v roku 2025 v mesiacoch január, február, marec nemal príjem otec, a v apríli a rovnako aj máj a jún mal príjem mesačne po 741,30 eur, pričom z tejto sumy mu je vykonávaná zrážka každý mesiac 100,- eur. V roku 2024, v mesiaci od januára po august mal mesačnú čistú mzdu po 684,14 eur, a každý mesiac z tejto sumy mal zrážku 100,- eur, v mesiaci september mal príjem 704,50 eur, a z tejto sumy bola zrážka po 100,- eur, v mesiacoch október, november mal príjem mesačne po 684,14 eur, a z tejto sumy zrážku po 100,- eur, v mesiaci december mal príjem 248,80 eur.

14. Podľa potvrdenia sociálnej poisťovne zo dňa 24.07.2025 za rok 2024, otec maloletého dieťaťa mal vyplatenú dávku v nezamestnanosti, a to v mesiaci január 2025 vo výške 391,-eur, vo februári 2025 vo výške 353,10 eur, v marci 391,- eur a za obdobie 12.12.2024 do 31.12.2024 vo výške 252,20 eur.

15. Podľa evidencie obyvateľov má otec A. B., nar. XX.XX.XXXX evidovaný trvalý pobyt H. I. XXXX/XX, J. a má tieto deti: A. B., nar. XX.XX.XXXX, A. B., nar. XX.XX.XXXX a F. B., nar. XX.XX.XXXX a matka maloletého dieťaťa má hlásený trvalý pobyt od 19. januára 2024 D. E. F. J. O. O., a má evidované tieto deti: A. B., nar. XX.XX.XXXX, A. B., nar. XX.XX.XXXX a G. D., nar. XX.XX.XXXX.

16. Podľa správy Sociálnej poisťovne navrhovateľka mala evidované zamestnania od 15.01. 2025 - spoločnosť Vamatex Slovakia s. r. o. Prešov s vymeriavacími základmi - január 18,- eur, február 18,- eur, v marci, apríli a máji po 75,- eur a otec má evidované zamestnania od 01.10.2022 do 11.12.2024 a od 01.04.2025 doteraz u zamestnávateľa VIDOSA s.r.o.

17. Podľa lustrácie sociálnej poisťovni matka dieťaťa je evidovaná ako SZČO od 01.07.2024 s vymeriavacími základmi za rok 2024 po 652,- eur mesačne a v roku 2025 s vymeriavacími základmi mesačne po 715,- eur.

18. Podľa potvrdenia Sociálnej poisťovne za rok 2024 otec dieťaťa mal vyplatenú dávku v nezamestnanosti, za obdobie 12.12.2024 do 31.12.2024 vo výške 252,20 eur a v mesiaci január 2025 vo výške 391,-eur, vo februári 2025 vo výške 353,10 eur, v marci 391,- eur.

19. P. P. L. B. D. E. F. v správe zo dňa 18.07.2025 k navrhovateľke uviedlo, že doposiaľ nespáchala žiaden trestný čin, spáchala 1 priestupok 12.02.2025 podľa § 22 ods. 1 Zákona o priestupkoch, bola vybavená v blokovom konaní, zaplatenie na mieste 20,- eur. Na základe osobného rozhovoru so susedom menovanej, H. Q. bolo zistené, že menovaná sa správa dobre, nemá žiadne konflikty, nespráva sa agresívne ani nepopíja alkohol, jej sused ju popísal ako spoľahlivú a starostlivú osobu, keďže sa starala o svojich bratov, nakoľko ju pozná od malého dieťaťa, ide o bezproblémovú osobu, hodnotí ju pozitívne.

20. Podľa čl. 5 zákona o rodine je záujem maloletého dieťaťa prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä:

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

21. Podľa § 26 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), ak sa menia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

22. Podľa § 44 odsek 1 - 4 zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím. Náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len "náhradná osobná starostlivosť"), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť. Súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

23. V zmysle § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

24. Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

25. V zmysle § 45 ods. 3 Zákona o rodine, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

26. S poukazom na § 45 ods. 4 Zákona o rodine osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

27. Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené nedohodnú o výkone tohto práva rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

28. Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

29. V zmysle § 45 ods. 8 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

30. Podľa § 45 ods. 9 Zákona o rodine, súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

31. V Článku 24. ods. 2 Charty základných práv Európskej únie je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.

32. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

33. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

34. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

35. V zmysle ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa

osobitného zákona. Výsledok predstavuje minimálne výživné v zmysle § 62 ods. 3 Zákona o rodine a táto suma od 1.7.2025 činí 38,92,- eur.

36. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

37. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

38. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

39. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

40. Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

41. V konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté deti súd prihliada predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa, ktorým je jeho zdravý psychický a fyzický vývoj.

42. Ustanovenie § 44 ods. 1 Zákona o rodine definuje pojem náhradná starostlivosť, ktorou je viacero osobitne usporiadaných na seba nadväzujúcich a navzájom sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa, v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú, alebo nemôžu zabezpečiť. Ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, t. j. do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti súd uprednostní predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. V záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovoroch o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch. V zmysle Zákona o rodine platí zásada, že náhradná osobná starostlivosť, alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti musí byť fyzická osoba s trvalým pobytom na území SR, ktorá je plne spôsobilá na právne úkony, má osobné predpoklady najmä zdravotné, osobnostné a morálne, svojím spôsobom života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti zaručuje, že náhradnú osobnú starostlivosť bude vykonávať v záujme maloletého dieťaťa a ktorá so zverením maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti súhlasí. Malo by ísť o osobu bezúhonnú, ktorá nebola obmedzená vo výkone rodičovských práv a povinností vo vzťahu k vlastným deťom. Jej sociálna situácia zaručuje, že zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti bude v záujme maloletých detí a ani ona a ani rodinní príslušníci by nemali trpieť ochorením, ktoré by vylučovalo riadny výkon náhradnej osobnej starostlivosti a mala by mať kladný citový vzťah k maloletým deťom.

43. Základným predpokladom zverenia dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti je, že takéto opatrenie je v záujme dieťaťa. Príčiny zverenia dieťaťa do starostlivosti inej fyzickej osoby možno v podstate deliť na príčiny subjektívne a objektívne. Osoba, ktorej sa dieťa zveruje do starostlivosti musí mať spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Musí spĺňať predpoklady osobné, zdravotné, morálne aj osobnostné, aby bola záruka, že dieťaťu vytvorí vo svojej rodine všetky podmienky pre jeho

zdravý vývoj. Rozhodnutie o náhradnej osobnej starostlivosti má dočasný charakter, ak pominú dôvody pre jeho trvanie, ktorákkoľvek zo strán sa môže domáhať jeho zrušenia.

44. Na základe vykonaného dokazovania súd vyhláseným rozsudkom zveril maloletého A. do náhradnej osobnej starostlivosti G. D. / nevlastná sestra maloletého/. Pôvodne bolo maloleté dieťa v rámci rozvodu zverené do starostlivosti matky, avšak výsluchom navrhovateľky, prešetrením pomerov v rodine bolo zistené, že už dlhšiu dobu matka dieťaťu starostlivosť neposkytuje. Matka sa nachádzala vo výkone trestu. Aj keď v deň rozhodnutia mala byť prepustená z výkonu trestu, navrhovateľka uviedla, že matka už dlhodobo aj pred nástupom na výkon trestu dieťaťu neposkytovala starostlivosť. Túto starostlivosť maloletému poskytovala navrhovateľka. Navrhovateľka prejavila záujem aj naďalej bratovi poskytovať starostlivosť. Matka nemá trvalý pobyt a nie je známe, kde bude bývať, preto nemôže synovi poskytovať starostlivosť. Maloletý otca odmieta, naviac pracuje v zahraničí. Otec sa vyjadril, že s návrhom súhlasí. Matka sa nevyjadrila. Súd teda mal za to, že rodičia neprejavujú záujem o dieťa. Je v záujme dieťaťa, aby vyrastalo v prostredí, ktoré pozná, kde má rodinných príbuzných. Dlhodobo žije v tejto domácnosti navrhovateľky, a preto je v záujme, aby dieťa bolo zverené do starostlivosti blízkej osoby, čo ste teda v danom prípade navrhovateľky. Ak sám maloletý pred kolíznym opatrovníkom uviedol, že súhlasí s návrhom. Súd u navrhovateľky nezistil žiadne prekážky na poskytovanie náhradnej osobnej starostlivosti a preto návrhu vyhovel a vymedzil jej práva a povinnosti.

45. Pre prípravu maloletého na jej budúce povolanie je povinnosťou rodičov podieľať sa na jeho výžive. Podľa zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

46. Pri určení vyživovacej povinnosti rodičov súd zistil, že otec má vyživovacie povinnosti k dvom maloletým deťom. Vyšší príjem ako zaslal zamestnávateľ otca, súd nezistil. Otec bol 3 mesiace nezamestnaný, a mal vyplácanú iba dávku v nezamestnanosti. Súd podľa judikatúry súdov zobral do úvahy priemerný príjem otca za posledných 12 mesiacov, avšak bez zrážok, pretože výživné má prednosť pred inými výdavkami. Jeho priemerný mesačný príjem za 12 mesiacov dosahoval výšku 606,70 eur . Podľa zákona o rodine dieťa má mať rovnakú životnú úroveň akú má rodič. Pre stanovenie rovnakej životnej úrovne Ministerstvo spravodlivosti zverejnilo materiál v 2024, ktorého cieľom je zjednotiť postup pri určení výživného (<https://www.justice.gov.sk/aktualne-temy/ministerstvo-spravodlivosti-sr-zjednocujepostup-pri-urceni-vyzivneho/>), podľa ktorého pre dieťa, ktoré študuje na strednej škole, rodič, ktorý má dve vyživovacie povinnosti, je pre zachovanie rovnakej životnej úrovne stanovené určenie výživného 18 % z príjmu povinného rodiča. 18% z priemerného príjmu otca je 109 eur (18 % z 606,70 eur). Navrhovateľka požadovala podľa potrieb maloletého výživné 100 eur mesačne. Táto suma vzhľadom na potreby dieťaťa v jeho veku je dôvodná a preto súd zaviazal otca platením výživného vo výške 100,- eur mesačne vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku ako to stanovuje § 45 ods. 8 Zákona o rodine.

47. Súd taktiež aj matku zaviazal platením výživného v sume 100,- eur, nakoľko aj keď bola vo výkone trestu, túto okolnosť, pre ktorú nemala príjem si spôsobila sama. Naďalej má evidovanú živnosť, ktorú nezrušila ani neprerušila. Skutočný príjem zo živnosti nebolo možné zistiť, avšak ak matka má evidovanú živnosť, znamená to, že si môže zabezpečiť príjem. Vzhľadom na túto okolnosť, potreby maloletého a vzhľadom na iba jednu vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu, súd určil matke výživné vo výške 100,- eur mesačne vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku ako to stanovuje § 45 ods. 8 Zákona o rodine.

48. Keďže žiaden z účastníkov nežiadal upraviť stretávanie sa rodiča s dieťaťom, súd toto neupravil.

49. Vzhľadom na vyššie uvedené preto súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokoch tohto rozsudku.

50. Ak dôjde k akejkoľvek zmene, súd môže zmeniť rozhodnutie o náhradnej osobnej starostlivosti, nakoľko náhradná osobná starostlivosť bude prehodnocovaná zmysle zákona o rodine každých 6 mesiacov.

51. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 Civilného sporového poriadku) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nesplní peňažnú povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa ustanovení § 38 a nasl. zákona č.233/1995 Z.z. Exekučného poriadku. Ak povinný dobrovoľne nesplní povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na výkon rozhodnutia podľa ustanovení § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku.